

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera

Agobardus <Lugdunensis>

Parisiis, 1666

Epistola ad Bartholomaeu[m] Episcopu[m] Narbonensem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14678

di impedimentum de sancta Ecclesia auferatur, & inter multa & maxima quæ piissimè & justissimè in tradito & conservato sibi à Christo disponit imperio, etiam huic rei propter amorem ipsius Christi misericordissima & solita bonitate succurrat; ne animæ, ex quibus grex fidelium augeri poterat, & pro quarum salute in diebus Passionis Dominicæ ab universali Ecclesia Deo publicè supplicatur, obsistente infidelium & Deo adversantium duritia, etiam dicti Præcepti occasione diaboli laqueis remaneant implicata. Certè in sacris canonibus constitutum, ut si qui ex eis ad baptismum venerint, si voluerit Episcopus, vel quilibet fidelium, redimendi eos habeat potestatem. Quod nos libentissimè facere cupimus; hoc tantummodo postulantes, ut eis veniendi ad fidem facultas libera tribuatur. Nec hoc dicimus, quòd eis filios vel servos eorum violenter auferendos esse sentiamus; sed ut venientibus ad fidem, ab infidelibus licentia non negetur.

*Vide lib. de
Iud. superst.
cap. 6.*

EPISTOLA

AD BARTHOLOMÆVM
Episcopum Narbonensem, De quorundam inlusione signorum.

I. REVERENDISSIMO ac dilectissimo Domino & fratri Bartholomæo Episcopo, Agobardus, Hildigifus, & Florus, in Domino Iesu Christo sempiternam salutem. Cognovimus sollicitam esse prudentiam vestram,

N iij

quonam modo accipi debeat illud quòd in quodam loco cæperunt fieri quædam percussiones, ita ut caderent quidam, modo epilepticorum, vel eorum quos vulgus dæmoniacos putat, vel nominat. quod & quidam venerandus frater significavit nobis; maximè in quadam Ecclesia, ubi cuiusdam sancti corpus veneratur, nomine Firmini. & nunc per vos comperimus adhuc etiam alio genere fieri, ut videantur & sentiantur in corporibus hominum stigmata exustionis, quasi si sulphur arsisse in locis illis contigisset. nec tamen mori aliquem ex his dictum est nobis, nec quemquam alia antè infirmitate languentem curari. Quæ videntes utriusque sexus & diversæ ætatis homines, offerunt in loco, aut, sicut dicitis, locis. Iam enim & in aliis fieri videntur quædam donaria quæ unusquisque potest, aut in auro & argento, vel pecoribus, aut in quibuscunque speciebus, nullius exhortatione, nulla ratione admoniti, sed inrationabili terrore perterriti. quod nobis multùm stultè fieri videtur; cùm nulla signa sanitatum, nulla spes propitiationis ibidem demonstrantur. propter quod faciliùs adverti poterat qua esset cautela custodiendum. Et certè sicut verissimum est quòd istæ percussiones esse non possunt nisi Deo permittente, ita certissimum nulla alia virtute ministrante, nisi angelo percutiente. Quisnam ita stultus est qui nesciat & visibiliter & invisibiliter omnipotentem Deum flagellare homines ad eruditionem & conversionem; non solùm per homines, sed etiam per bestias, & per minutissima & vilissima quæque animantia? nec tantùm per ignitos serpentes, sed & per

ranas & muscas, & sciniphas, & locustas. nec tantum per animantia, sed per & inanimata, sicut per grandinem, per flumina, per pluvias, per siccitates. Novit utique prudentia vestra unde loquamur, auctore sancta Scriptura. Sed & si dixerimus leones, crabrones, brucum, erucam, æruginem, devorationem, id est, maledictionem, (quo uno nomine multa intelligi possunt) eadem auctore erit. Si autem & addiderimus urfos, lupos, fues, & cervos silvestres, licet facile de Scripturis monstrari non possit, exempla tamen non deerunt.

II. Quamvis exustiones istæ, super quibus movemini, non multum distent à vesicis turgentibus, vel, sicut alia editio dicit, feruvris Ægyptiis illatis, & illis percussionebus quas Philistæis inrogatas Samuelis volumen nominatim demonstrat, & ex talibus prominentibus. In quibus omnibus quæ enumerata utique sunt, quis est qui ignorare permittatur, quomodo agere patientes aut audientes debeant, & videntes, cum unus sit omnium Dominus, qui flagellat & medetur, percutit & sanat, ducit ad inferos, & reducit? De quo beatus Iob confitebatur dicens: *Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.* cum certè eadem Scriptura dicat: *Percussit eum Satan ulcere pessimo.* Sed licet percussor percusserit, percussorem tamen habens in potestate tetigisse dicitur, non solum in corpore, verum etiam in amissione rerum; sicut idem iterum ait: *Dominus dedit, Dominus abstulit.* cum Dominus dixerit ipsi diabolo: *Eccè quæ habet universa, in manu tua sunt.* Sed quia hanc

Exod. 9.

1. Reg. 14.

1. Reg. 2.

Iob. 5.

Iob. 2.

percussor potestatem habere nunquam potest, nisi acceperit ab eo in cuius & ipse potestate est; propterea ipsi tribuenda est potestas qui dat & retinet, permittit & cohibet. Talibus exemplis plenæ sunt Scripturæ, sicut & illud quod legitur de Saule, quòd spiritus malus arripuerit eum. In quibus verbis admirabiliter ostendit Scriptura divina & potestatem Domino tribuendam esse, & malitiam diabolo: quam utique non accipit, sed à semetipso habet. quod autem non habet accipit, id est, potestatem.

2. Reg. 2.

III. Sed de his non necesse habemus scribere vobis, quoniam habetis multa sublimium Doctorum sublimiter dicta. Tamen duo videntur nobis genera vobis significanda, quæ nobis & vobis pariter quærenda putamus. Et unum quidem illud est, quòd utrum correptio, an infirmitas, vel potiùs virtus dicenda sit, nescimus. Hoc tantùm in eadem re nos scire putamus, quòd nullius adversariæ potestatis ministerio geratur; sicut est de beato Zacharia sacerdote

Luc. 1.

incedente in omnibus mandatis & iustificationibus Domini sine querela; qui quoniam incredulus fuit promissionis ei factæ à Gabriele Archangelo, silentio multatus est. Quod & vir desideriorum beatus Daniel fatetur, dicens:

Daniel. 10.

Domine, in visione tua dissolutæ sunt compages meæ. unde se dicit postea languisse per dies plurimos. Et beatus Iacob luctans cum angelo, claudus effectus est.

Genes. 32.

IV. Neque hoc dicimus quasi diabolus in sanctos nullas accepta potestate operetur correptiones, cum Apostolus apertè dicat datum sibi stimulum carnis, angelum Satanae; sed

quia hæ tales excipi possunt à ceteris percussio-
nibus, etiam ab illa qua Maria soror Moyfi &
Aaron & Ozias Rex percussi sunt lepra; illa
propter peccatum detractiois, ille propter su-
perbiam præsumptionis. Si verò in his, utrum
solo Dei nutu, an ministerio angelorum bono-
rum seu malorum, gesta sint, dubitatur; nesci-
mus utrum ita dubitari possit de Nadab &
Abiu, de quibus scriptum est quòd egressus ig-
nis à Domino, interfecit eos. Cui rei simile vi-
detur de Oza, qui arcam Domini sustentare
præsumens, percussus à Domino legitur, &
occisus.

Numer. 12.
2. Paral. 26.

Levit. 10.

2. Reg. 6.

V. Sed quia iudicia Domini semper iusta,
frequenter occulta sunt, occultiora adhuc nobis
videntur in morte Bethsamitarum: ubi excep-
tis LXX. viris, qui forsitan aut sacrificare aut
arcam Domini manibus tractare conati sunt,
quingenta millia plebis percussi dicuntur à
Domino, qui nihil horum fecisse credendi
sunt: qui tamenetsi ministerio angeli percu-
tientis interfecti sunt, rectè dicuntur à Domino
percussi, secundùm regulam superius ostensam.

1. Reg. 6.

VI. Forsitan simi'iter dubitet aliquis de duo-
bus quinquagenariis cum quinquagenis suis ad
Heliam missis, utrum ministerio angelico sint
occisi. Propter quod Scriptura dicit ignem des-
cendisse de cælo, & devorasse eos. Sed atten-
dat pari modo de beati Iob ovibus dictum: *Ig-
nis Dei cecidit de cælo, & tactas oves puerosque
consumpsit.* cum nemo dubitet hoc ministerio
Satanæ factum.

4. Reg. 1.

Iob. 1.

VII. Alterum verò genus est, quo in quos-
dam homines prævalere videtur diabolus, non

tam ad percutiendum, quàm ad inludendum; de quibus multos audivimus & cognovimus à dæmonibus, lapidibus & fustibus cæfos, & in nullo læsos; aliquos tamen & inlufos & læfos, in quibus nulla alia causâ videtur qua id fiat, nisi aut inanitas fidei, aut delectatio vanitatis, cuius rei exempla facilè de Scripturis proferre non possumus, sed tamen nullus penè hominum est qui talia non audierit, vel viderit; cùm plerique vano terrore aut vana admiratione attoniti, inanescunt sensu & virtute animi. Novit enim diabolus, ut ait beatus Leo, quem mœrore deiciat, quem fallat gaudio, quem metu opprimat, quem admiratione seducat. Vnde & Apostolus monet: *Cui resistite fortes in fide.* Qui semper nocendi cupidus est, & cùm id se ostendit quod est, & cùm se transfigurat in angelum lucis, & veluti quædam sanitatum signa demonstrat. Cui utique in utroque verè resistendum est; ut nec vanos terrores formidemus, nec vanis miraculis delectemur.

S. Leo Serm.
7. in Nativ.
Domini.

1. Pet. 5.

2. Cor. 11.

VIII. Hæc de duobus quibusdam generibus interposuimus; unum, ubi nihil admixtionis habet ministerium diaboli, sicut de beato Zacharia & Daniele ac Iob diximus; alterum, ubi infirmitas fidei, & inanitas rationis, sive exiguitas sensus, in causa est. Libet autem hic adjungere illa magna & horribilia quæ Dominus fieri voluit ad eruditionem fidelium: in quibus docemur etiam diabolum rebellem luminis Deo servire, & ministrum esse divinæ operationis, cùm per illum non solùm malis, sed & bonis, flagella & tribulationes admoventur. Quòd enim percussiones impiis & infi-

delibus per malos angelos irrogentur, Psalmista de plagis, quibus Ægyptus percussa est, loquens, aperte declarat, dicens: *Misit in eos iram indignationis suæ, indignationem, & iram, & tribulationem, immissiones per angelos malos.*

Psalm. 77.

In libro quoque Ecclesiastici legitur: *Sunt spiritus qui ad vindictam creati sunt, & in furore suo confirmaverunt tormenta sua.*

Eccli. 39.

Vnde & in libro Tobia de Sara filia Raguëlis legitur quod tradita fuerat septem viris, & dæmonium nomine Asmodeus occiderat eos, mox ut ingressi fuissent ad eam.

Tobia 3.

De Rege autem impio Achaz in libro Paralipomenon Scriptura testatur, dicens: *Ipsè per se Rex Achaz immolavit diis Damasci victimas percussoribus suis, & dixit: Dij Regum Syriæ auxiliantur eis; quos ego placabo hostiis, & aderunt mihi.*

2. Paralip. 28.

cùm è contrario ipsi fuerint ruina ejus, & universo Israëli. Qui sint autem Dij Gentium, ostendit Psalmista, cùm dicit: *Omnes dij gentium demonia.*

Psalm. 95.

Apostolus quoque ad Corinthios in epistola prima: *Quæ immolant, inquit, gentes, demoniis immolant, & non Deo.*

1. Cor. 10.

IX. Quòd autem etiam impij & fideles malignis interdum tradantur spiritibus ad percutiendum, historia beati Iob luce clariùs manifestat: ubi & expeditio Satanæ & Dei permissio aperte describitur, & ad extremum, post damnationem rerum, post funera filiorum, cùm os illius & carnem Dei manu tangi expostulasset, & Dominus permetteret, dicens: *Ecce in manu tua est. Veruntamen animam illius serva, dictum de eo est: Egressus igitur Satan à facie Domini, percussit Iob ulcere pessimo à planta pedis usque*

Iob. 2.

ad verticem ejus. Infirmities quoque & languores, quibus pij vel impij multo tempore affliguntur, per malos angelos inrogari Dominus ostendit in Evangelio: qui cum de muliere, quam spiritum infirmitatis habentem ipse sanaverat, Archisynagogo calumnianti responderet, adjecit post aliqua: *Hanc autem filiam*

Luc. 13.

Abrahe, quam alligavit Satanas, ecce octodecim annis non oportuit solvi à vinculo isto die Sabbati? Hinc est quod beatus Petrus in Actibus Apostolorum, cum de mirabilibus Domini loqueretur, ait de eo: *Qui pertransiit benefaciendo, & sanando omnes oppressos à diabolo, quoniam Deus erat cum illo.* Paulus quoque

Act. 10.

Apostolus Philetum & Hermogenem dicit se tradidisse Satanae, ut discerent non blasphemare. De eo autem qui uxorem patris sui habebat,

1. Tim. 1.

Corinthiis ita loquitur: *Ego quidem absens corpore, praesens autem spiritu, jam judicavi me praesens eum qui sic operatus est, in nomine Domini nostri Iesu Christi, congregatis vobis & meo spiritu, cum virtute Domini Iesu, tradere huiusmodi Satanae in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini Iesu.* Hinc de seipso quod

1. Cor. 5.

jam commemoravimus ait: *Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meae, angelus Satanae, qui me colaphizat.*

2. Cor. 12.

X. Terrores etiam tribulationum per daemones fieri in libro Sapientiae legimus: ubi cum narraret Scriptura de percussione Aegypti,

Psalm. 77.

quas per malos angelos immittas Psalmista demonst

Sapient. 17.

rat, ait inter alia: *Neque enim quae continebat illos spelunca, sine timore custodiebat: quoniam sonitus descendens perturbabat illos, & per-*

sonæ tristes apparentes, pavorem illis præstabant. Vnde & Propheta protectionem Dei viro justo promittit, dicens: *Scuto circumdabit te veritas* *Psal. 91.* *ejus. Non timebis à timore nocturno, à sagitta volante per diem, à negotio perambulante in tenebris, ab incursu & demonio meridiano.* Has itaque adversarias potestates à Deo expectare & desiderare potestatem ferendi & nocendi & Dominus demonstrat in Evangelio, ubi ait discipulis suis: *Hac nocte Satanas expetivit vos, ut* *Luc. 22.* *cribraret sicut triticum.* Et Psalmista, cùm dicit: *In ipsa, id est, in nocte, pertransibunt omnes* *Psal. 103.* *bestiæ sylvæ, catuli leonum rugientes, ut rapiant & querant à Deo escam sibi.* & multis aliis locis divinæ Scripturæ.

XI. Et cùm, sicut suprâ diximus, non semper nec in omnibus diabolus accipiat potestatem, semper tamen habet in omnibus & per omnia omnimodam nocendi voluntatem, maxime in illos inhiat, quibus, ut dictum est, prævalere se posse videt; eò quòd sint exiguæ fidei, & vacui pondere rationis. Et inde est quòd pueros, ac puellas, & hebetes quosque deicere videtur, & maculis exustionis notare. Quod utique fidelis quisque, & ratione præditus, cùm videt, aut audit, cor ad folium Dei timorem levat, qui non permittit nos tentari supra *1. Cor. 10.* id quod ferre possumus. Sicut faciendum est etiam, cùm bestiarum dentibus aut undecunque vel ubicunque flagellamur, vel alios flagellari conspiciamus.

XII. Quod verò illi, de quibus nobis innotuistis, ad easdem Ecclesias, in quibus percutiuntur, concurrunt, & quicquid possunt, do-

nant ; nos credimus omnino quòd terroribus
decepti hoc faciant , perduto consilio meliore.
Meliùs enim facerent, si sua pauperibus & hos-
pitibus erogarent , & ad presbyteros Ecclesie
currerent , ungenti oleo , secundùm præcep-
tum evangelicum & apostolicum , cum jejuniis
& orationibus ; quibus sociari debet elemosy-
na. Nam si essent signa sanitatum , quæ Deo
largiente per merita sanctorum concessa vide-
rentur , concursus ad eadem loca consequens
esset ; & si aliquid oblationum ibi daretur more
ecclesiastico , & secundùm dispositionem pa-
trum , esset utique fructuosum ipso usu miseri-
cordiæ. Nunc autem quia cupiditati quorun-
dam & avaritiæ famulantur , non exinde ho-
noratur Deus , nec pauperibus succurritur.
Hanc enim rem si secundùm voluntatem Dei
agerent , juxta quod per omnes sanctas Scrip-
turas eam Deus hominibus voluit indicari ; sci-
rent utique quàm sublimiter & admirabiliter
hujus rei semitam Dominus demonstrare dig-
natus sit per Micheam Prophetam dicentem:

*Mich. 6. Numquid offeram Deo holocausta & vitulos
anniculos? Numquid placari potest Dominus in
millibus arietum, aut in multis millibus hircorum
pinguium? Numquid dabo primogenitum meum
pro scelere meo, fructum ventris mei pro peccato
animæ meæ? Et cum in his omnibus negetur,
subinfertur ilico in quibus Dominus placari
possit, cum dicit: Indicabo tibi, ô homo, quid
sit bonum, & quid Dominus querat à te. Uti que
facere iudicium, & diligere misericordiam, &
sollicitum ambulare cum Deo tuo. Sicut enim re-
prehensibile est rem pauperum non pauperibus*

distribuere; sic infructuosum, si ea quæ deberent Ecclesiæ debitam reverentiam exhibentibus erogari, cupiditatis æstu anhelantibus vel avarè servanda vel abutenda prodigè conferantur.

AD MATFREDVM
*Procerem Palatij, Deploratoria
 de injustitiis.*

VIRORVM præstantissimo atque illustrissimo Matfredo Agobardus in Christo Domino vivificatore ac salvatore nostro vitam & salutem æternam. Obsecro præcellentissimam claritatem vestram ut patienter & clementer audire dignetur quæ fidelis suggerit servulus: quia, teste Deo qui scrutatur corda & renes, non alia intentione dico, nisi propter profectum prosperitatis vestræ præsentis pariter & futuræ. Omnipotens, sempiternus, & misericors Deus, apud quem nihil præteritum, nihil futurum est, sed omnia volumina seculorum quæ apud mortales & temporalesvolvuntur, intemporaliter apud eum præsentia permanent, elegit vos ante mundi constitutionem futurum nostris periculosis temporibus Ministrum Imperatoris & Imperij, & præ ceteris honorificavit & ditavit, non solùm exteriùs, verùm etiam interiùs, prudentia videlicet, justitia, fortitudine, & temperantia, quibus secundùm Scripturas nihil utilius est in vita hominis; constituítque vos in latere rerum sum-